

روان‌شناسی بالینی و شخصیت

دانشور
و مشاور

• دریافت مقاله: ۸۹/۷/۷

• پذیرش مقاله: ۹۱/۱۰/۱۸

Scientific-Research Journal
Of Shahed University
twentieth Year, No.8
Spring & Summer
2013

Clinical Psy & Personality

دوفصلنامه علمی-پژوهشی
دانشگاه شاهد
سال بیستم - دوره جدید
شماره ۸
بهار و تابستان ۱۳۹۲

رابطه سلامت عمومی و تعلل ورزی

نویسندها: پریسا یاسمی نژاد^{۱*}، زهرا فیض آبادی فراهانی^۲، محسن گل محمدیان^۳
و نادر نادری^۴

۱. مریم، گروه روانشناسی دانشگاه پیام نور

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی و عضو باشگاه پژوهشگران جوان دانشگاه آزاد اسلامی واحد
رودهن

۳. مریم، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دزفول

۴. استادیار گروه کارآفرینی دانشگاه رازی کرمانشاه

* Email: pyasemi@yahoo.com

چکیده

پژوهش حاضر به منظور تعیین رابطه تعلل ورزی و سلامت عمومی در دانش آموزان دبیرستانی صورت گرفت. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر دبیرستانی شهرستان اسلام آباد غرب بودند. از جامعه مورد نظر تعداد ۱۱۶ نفر به روش نمونه گیری تصادفی حوشه ای انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه تعلل شوارز، شمینتز و دیهل و سلامت عمومی (GHQ-28) بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آماری ضریب همبستگی پیرسون، رگرسیون گام به گام و تحلیل واریانس یک راهه استفاده شد.

نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها نشان داد که رابطه مثبت معنی داری بین تعلل و سلامت عمومی در کل وجود دارد. بدین معنی که هر چه قدر میزان تعلل و تعویق در کارها در بین دانش آموزان بیشتر باشد مشکلات سلامت عمومی آنها بیشتر است. این رابطه برای خرده مقیاس های اضطراب و افسردگی بالاتر بود. اما بین دیگر خرده مقیاس ها و تعلل همبستگی معنی داری مشاهده نشد. نتایج حاصل از رگرسیون گام به گام نشان داد که از میان متغیرهای سلامت عمومی اضطراب و افسردگی پیش بینی کننده تعلل ورزی هستند و جمعاً ۱۳. واریانس تعلل ورزی را تبیین می کنند. دیگر نتایج دال بر آن بود که بین دختران رشتہ های مختلف تحصیلی از نظر سلامت عمومی و تعلل تفاوت معنی داری وجود ندارد. نتایج پژوهش حاضر با بسیاری از تحقیقات قبلی مبنی بر وجود رابطه مثبت بین مشکلات روانی و تعلل همسو می باشد.

کلید واژه ها : تعلل، سلامت عمومی، دانش آموزان دختر.

دانش آموزان عنوان می کند که ۹۵ تا ۸۰ درصد گرفتار برخی انواع تعلل هستند^{[۶] و [۷]}. و تقریباً ۵۰ درصد تعلل ورزی‌ها به طور پایدار منجر به مشکلات در تکالیف و دیگر کارها می شود^{[۸] و [۹]}. شکل معمول تعلل دانش آموزان و دانشجویان تعلل در آغاز تکلیف است و سپس مجبورند تا به شدت کار کنند تا در زمان خاصی آنرا به انجام برسانند^[۱۰].

صفت تعلل که "تمایل برای به تعویق انداختن آنچه که برای رسیدن به یک هدف ضروری است، یک پیش بینی کننده قوی برای رفتارهای تاخیری دانشجویان^[۱۱]،^[۱۲] است، و پیامدهای تعیین کننده از جمله نمرات ضعیف^[۱۳]، ترک تحصیل و تأخیر در انجام پایان نامه^[۱۴] را دارد.

سابقه تاریخی تعلل به سه هزار سال قبل بر می گردد اما حتی امروز برای ما قابل فهم نیست که چرا کاری را که اکنون می توانیم انجام دهیم به تأخیر می اندازیم. در زیر برخی از دلایل تعلل آورده شده است: در تعلل کنندگان کنترل و تخمین زمان لازم برای انجام کار ضعیف است. شخصی که تعلل می کند اظهار می دارد که اوی هوشمندانه قادر به کنترل و تنظیم زمان نیست. این مشکل به تردید در اولویت ها و اهداف مربوط می شود. همچنین احساس تشویش و سراسیمگی در افراد برای انجام یک کار وجود دارد. در نتیجه فرد انجام کارها را برای یک زمان دیگر به تاخیر می اندزد و این در حالی است که بر فعالیت های بیهوده و بی حاصل تمرکز می کند. ناتوانی در تمرکز، کم دقیقی و عدم توجه به کار، رفت و آمد، و نامرتب بودن محیط دلیل دوم برای تعلل است. عامل سوم تعلل، ترس و نگرانی از شکست است. در این حالت شخص بیشتر وقتی را صرف نگرانی و اضطراب در مورد امتحانات و انجام کارها می کند تا اینکه به انجام آنها اقدام کند. باورهای منفی فرد در مورد توانایی های خود و دست کم گرفتن خویش دلیل دیگری برای تعلل کردن در امور است. عامل پنجم تعلل، انتظارات غیر واقعی و کمال گرایی^[۷] است. هورنای

مقدمه

بهنجاری و سلامت روانی^۱ موضوعات اساسی در روانپژوهی کاربردی و نظری محسوب می شوند و سلامت روانی جنبه ای از مفهوم کلی سلامت است که به نظر می رسد میتوان بسیاری از مفاهیم بالینی و نظری بهنجاری را در چهار دیدگاه کارکرده شامل بهنجاری به عنوان سلامت، بهنجاری به عنوان کمال مطلوب، بهنجاری به عنوان متوسط و بهنجاری به عنوان فرایند قرار داد^[۱]. لکن کارشناسان سازمان بهداشت جهانی^۲ سلامت روان را این طور تعریف کرده اند که: سلامت روانی عبارت است از قابلیت ارتباط موزون و هماهنگ با دیگران، تغییر و اصلاح محیط فردی اجتماعی و حل تضادها و تمایلات شخصی به طور منطقی، عادلانه و مناسب، شخصی که بتواند با محیط خود و اطرافیان به طور کلی، اجتماع سازگار شود از نظر بهداشت روانی بهنجار است^[۲].
یکی از مشکلات یادگیرندگان و دانشجویان اهمال کاری یا تعلل^۳ در انجام تکالیف و مطالعه در طول تحصیل می باشد. استیل^[۳] عنوان می کند که حدود ۹۵ درصد از افراد جامعه گاهگاهی در کارهایشان تعلل می ورزند اما برای ۱۵ تا ۲۰ درصد افراد، تعلل همیشگی و به صورت یک مساله جلوه می کند. واژه لاتین تعلل از دو واژه پرو^۴ و کراسینوس^۵ تشکیل شده است که پرو به معنای جلو و کراسینوس به معنای فردا می باشد^[۴]. فرهنگ نامه کمبریج^۶ عقب انداختن امری را به دلیل ناخوشایندی یا ملال آوری آن تعلل می دارد و فرهنگ نامه جهانی انکارتا تعلل را به عقب انداختن امری به دلیل ناخوشایندی و یا ملال آوری آن به خصوص هنگامی که تعویق بدون دلیل مناسب باشد تعریف می کند^[۳]. ایس و ناس^[۵] تعلل را تمایل به اجتناب از فعالیت، محول نمودن فعالیت به آینده و استفاده از عذر خواهی برای توجیه تأخیر در انجام فعالیت تعریف نمودند. خود گزارش های

1 . mental health

2 . world health organization

3 . procrastination

4 . pro

5 . crasinus

6 . Cambridge

بررسی نتایج مطالعات انجام شده پیرامون تعلل نشان می دهد که تعلل با نگرانی های خاصی مثل ترس از شکست، اضطراب امتحان، اضطراب اجتماعی و کمرویی^۲ مرتبط است[۱۵، ۱۳، ۱۹ و ۲۰]. روت بلوم، سالامون و موراکامی [۱۳] بیان می کنند که تعلل تحصیلی با سطوح مساله زایی از اضطراب توان است. نتایج پژوهش های فوق موید آن است که فرد تعلل کننده معمولاً به دلیل نوعی اضطراب شخصی یا اجتماعی رفتار پرهیز از کار و تعلل را اتخاذ می کند.

مک کاون، جانسن و پتلز[۲۱] تحقیقی روی پرسشنامه های تکمیل شده توسط یک گروه تعلل کننده انجام دادند. آنها دریافتند که افسردگی، روان رنجوری^۳ و احساسات مبتنی بر عدم کنترل بر شرایط و موقعیت ها با تعلل رابطه دارد. افسردگی بالینی^۴ چندین ویژگی دارد که منجر به تعلل می شود. افراد افسرده اغلب قادر به لذت بردن از زندگی نیستند و به کمود انرژی مبتلا هستند و بر مشکلات تمرکز دارند. این موارد علایمی هستند که انجام کار را دشوار می کنند. ضمناً همان طور که توانایی کاهش می یابد ظاهرا کارکردن برای افراد دردناک و مشکل می شود. بسیاری از تحقیقات انجام شده ترس از شکست را به عنوان یک زیربنای تعلل پیشنهاد می کنند[۱۳]. در حالی که سدلر و بولی[۲۲] ترس از ارزیابی را به عنوان عامل زیربنایی تعلل ذکر کرده اند. فلت، بلانکستین، هووبیت و کولدین [۲۳] گزارش می کنند که تعلل کنندگان تمایل به تحمل شکلهای مختلف رفتارهای منفی دارند و بین تعلل و روان رنجوری ارتباط مثبت معنی داری وجود دارد.

مرکز مشاوره دانشگاه ایالت نیویورک در بوفالو بسیاری از دلایل آشکار و نه چندان آشکار تعلل دانشجویان را در فهرستی ارایه می کنند که به شرح زیر است: آنان ابتدا عوامل شخصیتی مانند مدیریت و کنترل زمانی ضعیف، حواسپرتی و مشکلات فردی کلی را به عنوان تعلل ذکر می کنند. سپس عواملی مانند ترس از

می گوید: "هنگامی که به کمال گرایی می اندیشید، ناخود آگاه به خود تلقین می کنید که برای کار مورد نظر، به مهلت و زمان بیشتری نیاز دارید، این باعث می شود که به فوریت کار نیندیشید بلکه فقط به بهتر ارایه کردن آن بیاندیشید"^۵[۶].

هی کک[۹] دو علت را برای تعلل ذکرمی کند: ناخوشایندبودن تکلیف، کسل کننده بودن و غیرجالب بودن آن. محققان زیادی در مرکز ارزیابی دانش آموزان تعلل ورزی و علت آن را مورد بررسی قراردادند. بخشی از کار این موسسه این بود که از پاسخ دهنده کان این سوال را پرسید که: از بین دلایل مختلف ممکن برای تعلل ورزیدن در انجام تحقیق پایان ترم خود، کدام یک مهم تر است؟ تجزیه و تحلیل پاسخ ها نشان می دهد که ۴۵ درصد از پاسخ دهنده کان بیزاری از تکلیف را به عنوان علت اصلی به تعویق اندختن کار بیان کرده بودند. بنابراین بیشتر مردم از تکلیف و انجام آن بیزار و متنفرند چون آن را کاری پر زحمت و پر اضطراب و ناخوشایند می دانند[۱۵]. از سویی دیگر شواهد تجربی حاکی از آن است که احتمالاً یک بخش ژنتیکی برای تعلل وجود دارد. مطالعات نشان می دهد که همبستگی در این مورد برای دو قلوهای مذکور همسان مورد مطالعه در پژوهش و برای دو قلوهای غیر همسان (که در خانواده های مشابه پرورش یافته اند بودند) ۱۳٪ می باشد[۱۶].

جوزف فارای[۱۷] عنوان می کند که در خصوص ترس از شکست تمایلی در ارتباط با عدم اعتماد به نفس^۶ است و این دانشجویان بسیار در خصوص چگونگی تفکر دیگران در باره خود نگرانند. همچنین بالت و کوین[۱۸] عنوان کرده اند که افراد تکانشی مادامیکه مشغول هستند به احتمال زیاد تعلل می کنند و روی توجهشان بر علایق فوری و کامروایی فوری بسیار تمرکز دارند. اونویگبزی[۱۰] سطح بالایی از تعلل تحصیلی در بین فارغ التحصیلان در عرض سه تکلیف از ۴۱/۳، ۳۹/۳ و ۶۰٪ گزارش داد. بنابراین به نظر می رسد تعلل مشکل بسیاری از دانشجویان باشد.

1 . Self confidence

2 . shyness

3 . neurosis

4 . Clinical depression

شون برگ، لی، پای چیل و فراری[۲۷] در یک تحلیل عاملی^۱ گزارش نمودند که خود نظم دهی کم^۲ احتمالاً با تعلل ورزیدن ارتباط دارد و یا حداقل یک علت احتمالی برای رفتار تعلل آمیز است. لیم [۲۸] گزارش می‌کند که تعلل کنندگان تمایل دارند که انگیزه پیشرفت کمتری داشته باشند. او نوعی از تعلل ورزی را کشف نمود که به شخصیت کم آموز مصطلح شده است. طی تحقیقات انجام شده ارتباط متوسطی^۳. بین تعلل و سازمان دهی برای انجام تکلیف و همچنین بین تعلل و حواس‌پری ارتباط متوسط قوی^۴. گزارش شده است که فوق‌علاوه ثابت است [۳ و ۹].

در حوزه ویژگی‌های روانی و شخصیتی مطالعات نشان داده اند که تعلل ورزی متغیری بسیار پیچیده است و مشکل از متغیرهای شخصیتی مشخصی است[۲۹]. برای مثال مک کان، پتلز و روپرت [۳۰] بر اساس مدل سه عاملی شخصیت آیزنک و آیزنک^۵ (۱۹۸۵) دریافتند که تعلل ورزی به طور مثبت با بروونگرایی مرتبط است و رابطه معنی داری را با روان رنجور خوبی دارد. به طوری که افراد با روان رنجوری بالا تعلل ورزی بیشتری دارند. تحقیقات حاکی از آن است که تعلل ورزی با مدل پنج عاملی شخصیت نیز رابطه دارد[۲۹، ۳۱ و ۳۲]. واتسون [۲۹] در بررسی رابطه تعلل ورزی با مدل پنج عاملی شخصیت بر اساس مدل مک کری و کاستا دریافت که تعلل ورزی با جوانب وظیفه شناسی از جمله صلاحیت، نظم، فرمابنبرداری، تلاش برای موفقیت، خود نظم بخشی و سخت کوشی و تعمق رابطه منفی و با جوانب روان رنجور خوبی از جمله اضطراب، افسردگی، تکانشگری و حساسیت رابطه مثبت و معنی دار دارد. کاستا و مک کری[۳۳] دریافتند که عوامل روان رنجور خوبی و وظیفه شناسی با تعلل ورزی رابطه دارند. همچنین برخی تحقیقات گزارش داده اند که وظیفه‌شناسی، بخصوص خرده‌مقیاس خود تنظیمی پایین پیش‌بینی کننده قوی تعلل ورزی است[۳۴، ۳۵ و ۳۶].

- 4 . Factor analysis
- 5 . Self regulation
- 6. Aysink

شکست، اضطراب و کمال گرایی را بیان می‌دارند. این عوامل در بیشتر تحقیقات مربوط به تعلل مشترک هستند[۱۵، ۲۰ و ۲۱].

طبق پژوهشی که توسط والش و آگونوبی[۲۴] بر روی یک نمونه ۹۳ نفری از دانشجویان در دانشگاه لندن انجام شده است تعلل مانند اضطراب صفت، یک پیش‌بینی کننده قوی برای اضطراب درس آمار و ترس از کمک خواستن و همچنین ترس از معلم آمار است و بین تعلل و اضطراب امتحان و کلاس درس رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد.

فاراری[۲۵] پژوهشی را روی ۳۰۷ دانشجوی اجرا نمود که پرسشنامه‌هایی را در مورد تعلل، کمالگرایی و عوامل رفتاری کامل و مطلوب فرض شده مثل عرضه خود، خود آگاهی^۶ و خود ناتوان سازی^۷ پر کردند. نتایج نشان داده که تعلل کنندگان در مقایسه با افراد غیر تعللی، تمایلات عرضه خود، خود آگاهی و خود ناتوان سازی بیشتری را گزارش نمودند. فراری معتقد است که انگیزه تعلل کنندگان اتخاذ رفتاری بی‌نقص و کامل مطابق با انتظارات دیگران درباره عملکرد آنهاست. از طرف دیگر، بین تعلل و خود ناتوان سازی ارتباط قوی‌ای به دست آمد. افرادی که خلق پایین و ضعیفی دارند زمینه مساعدتی برای بروز تعلل دارند حتی اگر رفتار آنها این گونه به نظر نرسد[۴]. هی کک [۹] در پژوهشی از دانش آموزان خواستند بگویند که بعد از تعلل ورزیدن چه احساسی دارند؟ ۸۰ درصد از جواب‌های آنان منفی حاکی از داشتن احساس نامطلوبی بود. در بررسی مشابه دیگری، یک نظر سنجی توسط یک تیم تحقیقاتی در زمینه تعلل روی ۷۰۰ پاسخگو انجام شد که ۹۴ درصد آنها پی برده بودند که تعلل کردن اثر منفی خاصی روی شاد بودن آنها دارد و ۱۷ درصد از آنها گفته بودند که این پدیده بی‌نهایت منفی می‌باشد مهم تر از آن تعلل کنندگان عملاً همیشه خودشان را به خاطر سهل‌انگاری شان سرزنش می‌نمایند[۲۶].

- 1 . Self –presentation
- 2 . Self -awareness
- 3 . Self -handicapping

است و از طرفی در روانشناسی جامعه ایران موضوع جدیدی محسوب می شود، هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین رابطه ساده و چندگانه سلامت روان و تعلل ورزی بود.

روش پژوهش

جامعه آماری، نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر دبیرستان های شهرستان اسلام آباد غرب که در سال تحصیلی ۱۳۸۸-۸۹ مشغول به تحصیل بودند تشکیل می داد. صدو شانزده دانش آموز دختر از پایه های مختلف اول، دوم و سوم در به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای انتخاب شدند. پس از تشریح اهداف پژوهش و جلب مشارکت آزمودنی ها پرسشنامه سلامت عمومی گلدبرگ^۱ [۴۴] و همچنین پرسشنامه تعلل شوارزر، اشمیتز و دیهل[۴۵ و ۴۶] روى آنها اجرا شد. میانگین سنی کل آزمودنیها ۱۵/۰۶ سال (دامنه ۱۸-۱۴، SD=۱/۰۴) بود.

پژوهش حاضر، پژوهشی توصیفی از نوع همبستگی است و برای تجزیه و تحلیل داده های حاصل از اجرای پرسشنامه ها از شاخص ها و روش های آماری شامل فراوانی، میانگین، انحراف معیار، آزمون تحلیل واریانس و تحلیل رگرسیون استفاده شده است.

ابزار های سنجش

الف. پرسشنامه سلامت عمومی: پرسشنامه سلامت عمومی اولین بار توسط گلدبرگ [۴۷]، تنظیم گردید. (GHQ) آزمونی است با ماهیت چندگانه و خود- اجرا که به منظور بررسی اختلالات غیر روان گستته که در وضعیت های مختلف جامعه یافت می شود طراحی شده است. این پرسشنامه ممکن است برای نوجوانان و بزرگسالان در هر سنی و به منظور کشف ناتوانی در عملکردهای بهنجار و حوادث آشفته کننده زندگی استفاده شود. این آزمون جنبه تشخیصی ندارد و تنها می توان از آن برای سرند کردن افراد در شرایط حاد استفاده نمود [۴۴]. پرسشنامه اصلی دارای ۶۰ سؤال می باشد، اما

میلگرام، باتوری و ماورر [۳۷] دریافتند که روان رنجور خوبی به ویژه تکانشگری و حساسیت(شکنندگی) و اعتماد به نفس پایین و اضطراب با نمرات تعلل ورزی رابطه دارند. سیمپسون و پای چیل [۳۸] دریافتند که هیجان خواهی و برونقراپی ۵/۲ درصد از واریانس نگرش نسبت به انگیزش های تعلل ورزی را تبیین می کنند. تسایج پژوهش کاگان، کاکیر، ایلهان و کانمیر [۳۹] روی دانشجویان دانشگاه های ترکیه نشان داد که کمال گرایی، و سوسای جبری بودن و پنج عاملی شخصیت متغیر های مهم در پیش بینی رفتار تعلل ورزی تحصیلی دانشجویان بودند. فابیو [۴۰] در بررسی تعیین متغیرهای همبسته با تعلل ورزی در تصمیم گیری در دانشجویان دریافت که شکست های شناختی همبستگی بسیار بالایی با تعلل ورزی در تصمیم گیری دارند.

نوع جدیدی از تعلل مربوط به استفاده آسیب زا از اینترنت است و اشاره به کامپیوتر [۴۱] و یا وقت گذرانی [۲۸] دارد این حالت برمی گردد به افرادی که از اینترنت (در محل کار) نه برای کار (علاقه شخصی) و به منظور اجتناب از انجام دادن وظایف کاری به خاطر ملال آوری، ناخوشایندی و یا چالش برانگیزی زیاد انجام می دهند. لاوی و پی چیل دریافتند که ۵۱٪ از پاسخ دهنگان تعلل ورزی به دلیل استفاده از اینترنت را گزارش دادند. همچنین گرین فیلد و دیویس [۴۲] در نمونه پژوهشی خود عنوان کردند که کارمندان به مدت سه ساعت در هفته به فعالیت های اینچنینی غیر از کار مبادرت می ورزند.

در حوزه پژوهش های مداخله ای در ایران یاسمی نژاد، سیف و گل محمدیان [۴۳]، با انجام پژوهشی دریافتند که آموزش مهارت های زندگی بر کاهش تعلل دانش آموزان دختر مقطع راهنمایی تاثیر دارد. همچنین شهنه و همکاران [۴] نیز دریافتند که روش های درمان شناختی و رفتاری و مدیریت رفتار بر کاهش تعلل دانش آموزان دبیرستانی موثر است دیگر یافته های آنها حاکی از آن بود که میزان شیوع تعلل در جامعه دانش آموزی شهر اهواز (۱۷ درصد پسران و ۱۴ درصد دختران) بالا است. با توجه به اینکه تعلل ورزی مشکل بسیاری از فرآگیران

پرسشنامه سلامت عمومی و مقیاس نومیدی بک^۲ را بر روی ۱۰۱ آزمودنی اجرا نمودند و ضریب روایی همزمان ۰/۶۹ را گزارش نمودند. هودیامونت و همکاران بر روی یک گروه نمونه در شهر آمستردام پرسشنامه سلامت عمومی، مقیاس موازن عاطفی و پرسشنامه شرح حال آمستردام را اجرا نمودند و در هر مورد ضریب همبستگی ۰/۶۰ را گزارش کردند[۴۴].

گلدبرگ و ویلیامز پایایی تنصیفی^۳ برای این پرسشنامه که توسط ۸۵۳ نفر تکمیل شده بود را ۰/۹۵ گزارش کردند. چنان‌پس از اجرای پرسشنامه بر روی ۷۲ دانشجو در هنگ کنگ ضریب همسانی درونی^۴ این پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۹۳ گزارش نمود. راینسن و پرایس از ۱۰۳ بیمار که قبل از سکته قلبی رنج برده بودند خواستند که در دو نوبت به فاصله ۸ ماه پرسشنامه سلامت عمومی را تکمیل نمایند. تحلیل نتایج ضریب پایایی ۰/۹۰ را به دست داد[۴۴].

تقوی [۴۴] در جامعه ایرانی در پژوهشی بر روی ۱۶۷ دانشجو پرسشنامه سلامت عمومی (فرم ۲۸ سؤالی) را اجرا کرد. نتایج تحلیل عوامل حاکی از وجود عوامل افسردگی، اضطراب، اختلال در کارکرد اجتماعی و علائم جسمانی در این پرسشنامه بوده است. عامل افسردگی شامل ۸ گویه (گویه‌های ۲۱ تا ۲۸)، عامل اضطراب شامل ۷ گویه (گویه‌های ۸ تا ۱۴)، عامل اختلال در کارکرد اجتماعی شامل ۶ گویه (گویه‌های ۱۵ تا ۲۰) و عامل علائم جسمانی شامل ۷ گویه (گویه‌های ۱ تا ۷) بوده است. در این پژوهش روایی پرسشنامه سلامت عمومی بر اساس سه روش بازآزمایی^۵، تنصیفی و آلفای کرونباخ^۶ مورد بررسی قرار گرفته است که به ترتیب ضرایب پایایی ۰/۷۰، ۰/۹۳ و ۰/۹۰ به دست آمده است. همچنین در این پژوهش برای مطالعه روایی پرسشنامه سلامت روانی از سه روش روایی همزمان، همبستگی

فرم‌های کوتاه شده ۳۰ سؤالی، ۲۸ سؤالی و ۱۲ سؤالی در مطالعات مختلف استفاده شده است (در پژوهش حاضر از فرم ۲۸ سؤالی استفاده شده است). فرم ۲۸ سؤالی پرسشنامه سلامت روانی توسط گلدبرگ و هیلر [۴۷]، از طریق اجرای روش تحلیل عاملی بر روی فرم بلند آن طراحی شده است. سوال‌های این پرسشنامه به بررسی وضعیت روانی فرد در یک ماهه اخیر می‌پردازد و شامل نشانه‌های مانند افکار و احساسات نابهنجار و جنبه‌هایی از رفتار قابل مشاهده است که بر موقعیت این جا و اکنون تأکید دارد. پرسشنامه ۲۸ سؤالی سلامت عمومی از ۴ خرده آزمون (نشانه‌های جسمانی، اضطراب و بی‌خوابی، اختلال در کارکرد اجتماعی و افسردگی) تشکیل شده است که هر کدام از آنها دارای ۷ سؤال می‌باشد. تمام گویه‌های پرسشنامه سلامت عمومی دارای ۴ گزینه هستند و دو نوع روش نمره گذاری برای این گزینه‌ها وجود دارد. یکی روش نمره گذاری GHQ، که در این روش گزینه‌های آزمون به صورت (۰، ۱، ۰، ۱) نمره گذاری می‌شوند. در نتیجه نمره فرد از صفر تا ۲۸ متغیر خواهد بود. روش دوم شیوه نمره گذاری لیکرت است که بر اساس این شیوه، گزینه‌های آزمون به صورت (۰، ۱، ۰، ۱) نمره گذاری می‌شوند و در نتیجه نمره کل یک فرد از صفر تا ۸۴ متغیر خواهد بود. در هر دو روش نمره گذاری، نمره کمتر بیانگر بهداشت روانی بهتر می‌باشد. در پژوهش حاضر از روش نمره گذاری لیکرت استفاده شده است[۴۴].

در خصوص روایی و پایایی آزمون در جامعه اصلی استفانسون و کریست جانسن پرسشنامه سلامت عمومی و شاخص پزشکی کورنل، را بر روی ۱۸۵۰ نفر در ایسلند اجرا نمودند و به ضریب همبستگی ۰/۴۸ دست یافتند. چن و چن، به اجرای پرسشنامه سلامت عمومی بر روی ۲۲۵ نفر از دختران مدرسه‌ای در هنگ کنگ پرداختند. این محققین از پرسشنامه چند جنبه‌ای مینه سوتا^۷ جهت بررسی روایی همزمان استفاده نموده و به ضریب همبستگی ۰/۵۴ دست یافتند. کالمن و همکاران، دو

2 . Beck hopelessness scale

3 . half split stability

4 . internal consistency

5 . test retest

6 . Cronbach alpha

1 . Minnesota multiple personality inventory

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، حداقل، حداکثر و فراوانی معنی خرده مقیاس های سلامت عمومی و تعلل آزمودنی ها

تعداد معنی	حداکثر	حداقل	انحراف معیار	میانگین	متغیر
۱۱۴	۲۰	۱۰	۲,۸۷	۱۶,۱۱	اضطراب
۱۱۵	۲۶	۲	۵,۵۳	۱۶,۷۴	افسردگی
۱۱۰	۱۸	۶	۲,۸۲	۱۲,۱۴	کارکرد اجتماعی
۱۱۴	۲۰	۲	۴,۳۹	۱۲,۵۳	نشانه های جسمانی
۱۱۱	۳۰	۱۲	۳,۹۸	۲۰,۵۷	تعلل

جدول ۲: ضریب همبستگی ساده بین تعلل، سلامت عمومی و خرده مقیاس های آن

سلامت عمومی	افسردگی	نشانه های جسمانی	کارکرد اجتماعی	اضطراب	متغیر
.۲۵۱	.۳۱۱	.۱۶۵	.۱۶۷	.۲۳۵	تعلل ورزی
.۰۰۸	.۰۰۱	.۰۸۶	.۰۸۸	.۰۱۳	سطح معنی داری

سلامت روان در کل وجود دارد($r=0.008$ و $p=.251$). بدین معنی که هر چه قدر میزان تعلل و تعویق در کارها در بین دانش آموزان بیشتر باشد مشکلات سلامت عمومی آنها بیشتر است. این رابطه برای خرده مقیاس های اضطراب($r=-0.013$ و $p=.235$) و افسردگی($r=-0.001$ و $p=.311$) بالاتر است. اما بین دیگر خرده مقیاس های کارکرد اجتماعی($r=-0.088$ و $p=.167$) و نشانه های جسمانی ($r=-0.086$ و $p=.165$) تعلل همبستگی معنی داری مشاهده نشد.

به منظور تعیین تاثیر متغیر های سلامت عمومی (اضطراب، افسردگی، کارکرد اجتماعی و نشانه های جسمانی) بر واریانس تعلل خرده مقیاس های فوق وارد معادله رگرسیون شدند.

جدول ۳ بیانگر نتایج تحلیل واریانس و مشخصه های آماری رگرسیون بین نمره سلامت عمومی و تعلل ورزی است. بر اساس این نتایج میزان F مشاهده شده معنی دار

خرده آزمون ها با نمره کل و تحلیل عوامل استفاده شده است. روایی همزمان پرسشنامه سلامت عمومی از طریق اجرای همزمان با پرسشنامه بیمارستان میدلسکس^۱ ۰/۵۵ گزارش شده است. ضرایب همبستگی بین خرده آزمون های این پرسشنامه با نمره کل، در حد رضایت بخش و بین ۰/۷۲ تا ۰/۸۷ گزارش شده است.

ب. پرسشنامه تعلل ورزی: به منظور سنجش میزان تعلل ورزی ورزی دانش آموزان از پرسشنامه تعلل ورزی که توسط شوارزر، اشمیتز و دیهل[۴۵] که یک ابزار خود گزارشی مداد کاغذی است و ۱۰ ماده دارد استفاده شد و آزمودنیها به یکی از چهار گزینه کاملاً نادرست، به ندرت درست، اغلب درست و کاملاً درست پاسخ دادند. این گزینه ها بر اساس مقادیر ۱، ۲، ۳ و ۴ نمره گذاری می شوند. گرفتن نمره بالا در این پرسشنامه نشان دهنده میزان تعلل بالاست. همچنین حداقل و حداکثر نمره فرد در این آزمون ۱۰ و ۴۰ می باشد[۴۶ و ۴].

در ایران علامه [۴۶] ضریب روایی این پرسشنامه را از طریق همبسته کردن آن با سوال های ملاک و پرسشنامه کمال گرایی اهواز بر روی ۱۰۰ دانش آموز بدست آورد که به ترتیب برابر .۶۶ و در سطح .۱ پ<P> معنی دار هستند. شواترز و همکاران [۴۵] پایایی این ابزار را .۷۸/۰ بدست آورده اند. پایایی این پرسشنامه در یک نمونه ۱۰۰ نفری به روش آلفای کرانبایخ و تنصیف به ترتیب برابر با .۶۰ و .۵۱. محاسبه شده است. شهنی و همکاران [۴] ضریب آلفای کرانبایخ و تنصیف به روش گاتمن و اسپیر من برآون را از طریق مقایسه با پرسشنامه تعلل ورزی تاکمن [۴۸] به ترتیب .۵۶ و .۵۳ بدست آورده اند.

نتایج

جدول ۱ بیانگر آماره های توصیفی متغیر های پژوهش (خرده مقیاس های سلامت عمومی و تعلل است).

جدول ۲ ضریب همبستگی ساده بین تعلل و متغیر های سلامت عمومی در پژوهش را نشان می دهد. همانطور که از این جدول پیداست رابطه مثبت معنی داری بین تعلل و

جدول ۳: خلاصه مدل رگرسیون، تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رگرسیون سلامت عمومی و تعلل ورزی

SE	R ²	R	P	F	Ms	df	SS	شاخص مدل
.۳/۴۷۲	.۰/۱۳۹	.۰/۴۷۳	.۰/۰۰۱	.۸/۵۵۷	.۱۱۹/.۰۲۰۵	۲	.۲۳۸/.۴۱۰	رگرسیون
					.۱۳/.۹۳۱	۱۰۶	.۱۴۷۶/.۶۳۶	باقیمانده

P	T	Beta	SEB	B	شاخص مدل
.۰/۲	.۳/۱۴۷	.۰/۲۸۷	.۰/۶۵	.۰/۲۰۵	افسردگی
.۰/۰۳۲	.۲/۱۶۸	.۰/۱۹۸	.۰/۱۳۵	.۰/۲۹۴	اضطراب

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که رابطه مثبت معنی‌داری بین تعلل ورزی و سلامت عمومی در کل وجود دارد. این یافته‌ها بیانگر آن هستند که براساس هدف‌های پژوهش بین برخی از متغیرهای سلامت عمومی و تعلل ورزی همبستگی ساده و چندگانه وجود دارد. بدین معنی که با افزایش مشکلات سلامت عمومی بخصوص اضطراب و افسردگی میزان تعلل ورزی و تعویق در کارها در بین دانش‌آموزان افزایش پیدامی کند. یافته‌های حاصل از این پژوهش با یافته‌های سالامون و روت بلوم [۱۵]، روت بلوم و همکاران [۱۳] میلگرام [۱۹]، فراری [۲۵] والش و آگنوبی [۲۴] مبنی بر رابطه مثبت معنی‌دار بین اضطراب و افسردگی با تعلل ورزی مطابقت دارد.

درخصوص نتیجه فوق تبیین‌های احتمالی را می‌توان به شرح زیر اعلام کرد: تعلل با نگرانی‌های خاصی مثل ترس از شکست، اضطراب امتحان، اضطراب اجتماعی و کمرویی مرتبط است و این امر نشان می‌دهد که فرد تعلل کننده معمولاً به دلیل نوعی اضطراب شخصی یا اجتماعی رفتار پرهیز از کار و تعلل را اتخاذ می‌کند درواقع تعلل تحصیلی^۱ با سطوح مساله‌زاوی از اضطراب توأم است [۱۵].

افسردگی بالینی چندین ویژگی دارد که منجر به تعلل می‌شود از آنجا افراد افسرده اغلب قادر به لذت بردن از زندگی نیستند و به کمبود انرژی مبتلا هستند لذا در انجام

است ($P=.۰۰۱$) و واریانس مربوط به تعلل ورزی توسط متغیرهای سلامت عمومی تبیین می‌شود ($R^2=.۱۳$). ضرایب رگرسیون بیانگر آن بود که تنها متغیرهای افسردگی و اضطراب می‌توانند واریانس تعلل ورزی را به صورت معنی‌دار تبیین کنند. ضریب تأثیر افسردگی ($B=.۲۰۵$) با توجه به آماره T نشان می‌دهد که افسردگی می‌تواند تغییرات مربوط به تعلل را پیش‌بینی کند. یعنی افزایش افسردگی سبب افزایش سطح تعلل می‌شود.

درخصوص تغییرات متغیر اضطراب نیز ضریب تأثیر ($B=.۲۹۴$) است و با توجه به آماره T چنین استنتاج می‌شود که اضطراب می‌تواند تغییرات مربوط به تعلل ورزی را تبیین کند. به عبارت دیگر مقدار Beta در متغیرهای افسردگی و اضطراب بالا است و از طرفی سطح معنی‌داری نیز پایین است لذا این دو متغیر قدرت بالایی را در پیش‌بینی متغیر ملاک یعنی تعلل ورزی دارند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل واریانس نشان‌دهنده آن است که بین دانش‌آموزان رشته‌های ریاضی، انسانی و تجربی از نظر متغیرهای تعلل، افسردگی، اضطراب، نشانه‌های جسمانی و کارکرد اجتماعی و سلامت عمومی در کل تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. (ر.ک. به جدول ۴ و ۵)

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه تعلل ورزی و سلامت عمومی در دانش‌آموزان دبیرستانی صورت گرفت.

جدول ۴: آزمون F برای مقایسه دانش آموزان رشته های مختلف تحصیلی(انسانی، تجربی و ریاضی) بر اساس متغیر تعلل

سطح معنی داری	F	میانگین مجدورات	df	مجموع مجدورات	
.۱۱۸	۱/۷۴۶	۲۶/۴۰۴	۶	۱۵۸/۴۲۳	بین گروه ها
		۱۵/۱۲۵	۱۰۲	۱۵۴۲/۷۱۴	درون گروهها
			۱۰۸	۱۷۰۱/۱۳۸	کل

جدول ۵: آزمون F برای مقایسه دانش آموزان رشته های مختلف بر اساس متغیر سلامت عمومی و خرد مقياس های آن

سطح معنی داری	F	میانگین مجدورات	df	مجموع مجدورات		
.۵۴۴	.۸۳۷	۶/۵۴۷	۶	۳۹/۲۸۴	بین گروه ها	اضطراب
		۷/۸۲۷	۱۰۵	۸۲۱/۸۲۳	درون گروهها	
			۱۱۱	۸۶۱/۱۰۷	کل	
.۸۹	۱/۸۹۳	۱۴/۰۳۵	۶	۸۴/۲۱۱	بین گروه ها	کارکرد اجتماعی
		۷/۴۱۴	۱۰۱	۷۴۸/۸۶۳	درون گروهها	
			۱۰۷	۸۳۳/۰۷۴	کل	
.۹۱۰	.۳۳۸	۶/۷۸۷	۶	۴۰/۷۲۱	بین گروه ها	نشانه های جسمانی
		۲۰/۰۸۴	۱۰۵	۲۱۰۸/۸۴	درون گروهها	
			۱۱۱	۲۱۴۹/۵۶۳	کل	
.۴۷۳	.۹۳۵	۲۹/۱۸۹	۶	۱۷۵/۱۳۵	بین گروه ها	افسردگی
		۳۱/۲۱۴	۱۰۶	۳۳۰۸/۶۳۵	درون گروهها	
			۱۱۲	۳۸۸۳/۷۷۰	کل	
.۵۱۸	.۰۰۸۷۲	۱۷۲/۹۹۳	۶	۱۰۳۷/۹۰۸	بین گروه ها	سلامت عمومی
		۱۹۸/۴۳۹	۱۰۴	۲۰۶۳۷/۶۸۲	درون گروهها	
			۱۱۰	۲۱۶۷۵/۶۴۰	کل	

و کلاس درس رابطه مثبت معنی داری بدست آمد. بر اساس نظریه بک و الیس غالباً مبتلایان به افسردگی از خطاهای شناختی رنج می برند. خطاهای شناختی و باورهای غیر منطقی به تدریج احساس خود سرزنشگری^۱ و احساس منفی به خود را در آنها موجب می شود. در تایید این مدعای همانطور که در پیشینه آمد فراری[۱۷] نشان داد که تعلل کنندگان در مقایسه با غیر تعلل کنندگان، تمایلات عرضه خود، خود آگاهی و خود ناتوان

کارها تعلل می ورزند. در واقع افراد داری افسردگی بر مشکلات تمرکز دارند تا بر راه حل ها. این موارد علایمی هستند که انجام کار را دشوار می کنند. نگاهی به پیشینه پژوهش چنین نمایان می سازد که افسردگی، روان رنجوری و احساسات مبنی بر عدم کنترل بر شرایط و موقعیت ها با تعلل رابطه دارد. افراد تعلل ورز تمايل به تحمل شکل های مختلف رفتارهای منفی دارند و بین تعلل ورزی و روان رنجوری ارتباط مثبت معنی داری وجود دارد[۱۵،۲۹،۳۳،۳۷ و ۳۹]. طبق پژوهشی که توسط والش و آگونوبی[۲۴] انجام شد تعلل ورزی و اضطراب امتحان

1 . Self blaming

منابع

۱. سادوک، ب. ج و سادوک. و. آ. (۱۳۸۳). خلاصه روانپژوهشکی ترجمه حسن رفیعی و فرزین رضاعی، چاپ اول، تهران: انتشارات ارجمند.
۲. میلانی فر، بهروز. (۱۳۷۳). بهداشت روانی، چاپ سوم، تهران: نشر قوموس.
3. Steel, P. (2004). The nature of procrastination: A Meta analytic study. retrieved July 12, 2005, from. http://www.ucalgary.ca/mg/research/media/2004_07.pdf.
۴. شهری بیلاق، منیجه؛ و همکاران. (۱۳۸۵). بررسی شیوه تعلل و تاثیر روش‌های درمان شناختی-رفتاری و مدیریت رفتار بر کاهش آن در دانش آموزان دبیرستانی شهرستان اهواز. مجله روانشناسی دانشگاه شهید چمران. شماره ۳، ص ۲ و ۳.
5. Ellis, A., and Knaus, W. J (1977). Overcoming procrastination, Institute for Rational Living, New York.
6. الیس، آبرت.، و جیمز نال، ویلیامز. (۱۳۸۶). روانشناسی اهمال کاری. ترجمه: محمد علی فرجاد، تهران: انتشارات رشد.
7. O'Brien, W. K. (2002). Applying the Trans theoretical model to academic of developmental psychology. 43, 1479-1512.
8. Day, V., Mensink, D., and O'Sullivan, M. (2000). Patterns of academic), Procrastination temptations, and incentives: the struggle between the present and the future in procrastinators and the punctual, European Journal of Personality 16, pp. 469-489.
9. Haycock, L. A. (1993). The cognitive mediation of procrastination the role of self-efficacy and anxiety. Journal of Counseling and Development, 76, 317-324.
10. Onwuegbuzie A. J (2004). Academic procrastination and statistics anxiety, Assessment and Evaluation in Higher Education 29, pp. 3-19264.
11. Lay C. H. and Schouwenburg, H. C. (1993). Trait procrastination, time management, and academic behavior, Journal of Social Behavior and Personality 8 (1993), pp. 647-662.

سازی پیشتری را گزارش نمودند، و بین تعلل ورزی و خود نا توان سازی ارتباط قوی ای به دست آمده است.^[۳] همچنین افرادی که خلق پایین و ضعیفی دارند زمینه مساعدتری برای بروز تعلل دارند حتی اگر رفتار آنها این گونه به نظر نرسد.^[۴] به نظر می رسد که رابطه علت معلولی حلقوی در این میان وجود داشته باشد. زیرا همانطور که می کنند عنوان نمود دانش آموزان بعد از تعلل ورزیدن داشتن احساس نامطلوبی را دارند. در کل تعلل کردن اثر منفی خاصی روی شاد بودن افراد دارد.^[۴] دیگر یافته های پژوهش نشان داد که بین دانش آموزان رشته های مختلف از نظر میزان تعلل ورزی تفاوت معنی داری وجود ندارد. چنین به نظر می رسد که تعلل ورزی مشکلی شایع در بین دانش آموزان باشد. همانطور که در قبل آورده شد مشکل تعلل برای بسیاری از دانش آموزان شایع است و تحقیقات قبلی نیز چنین چیزی را تایید می کنند.^{[۴] و [۵]} محدودیت های جامعه پژوهش و نوع پژوهش محدودیت هایی را در زمینه تعیین یافته ها و تفسیر ها و اسنادهای علت شناختی متغیر های مورد بررسی مطرح می کند که باید در نظر گرفته شود. علاوه بر این مشکلاتی احتمالی مربوط به ابزار مورد استفاده در پژوهش را نباید از نظر دور داشت بخصوص که برخی سوالات پرسشنامه تعلل مربوط به تکالیفی غیر از تکالیف تحصیلی (از جمله تاخیر پست کردن نامه) است. لذا انجام پژوهش های بیشتر برای بررسی دقیقتر رابطه تعلل ورزی و متغیر های شخصیتی پیشنهاد می شود. علاوه بر یافته های غیر بالینی. محققان لازم است که به آزمایش رویکردهای مختلف مشاوره و رواندرمانی^۱ فردی و بخصوص گروهی در زمینه کاهش تعلل پردازنند. انجام پژوهش حاضر در دیگر مقاطع و روی پسران می تواند نتایج مفیدی را به بار آورد. بی شک بررسی دقیق تر عوامل تعلل ورزی به منظور به اتخاذ راه کارهایی جهت افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یک ضرورت انکار ناپذیر محسوب می شود.

1 . counseling & psychotherapy approaches

- 23.Felt, J. L. , Blankstein, K. R. , Hewitt,P. L. , & Koledin,S. (1992). Components of perfectionism and procrastination in colleague students. *Journal of social behavior and personalit,20*. 85-94.
- 24.Walsh, J. J., & Ugumba-Agwunobi, G. (2002). Individual differences in statistics anxiety: The roles of perfectionism, procrastination and trait anxiety. *Personality and Individual Differences, 33*, 239-251.
- 25.Ferrari,J. , & Patel,T. (2004). Academic procrastination: personality correlates with MYERS-Briggs types, self efficacy and academic locus of control. *Journal of social behavior and personality,15*,vii-viii..
- 26.Schwwartz,D. ,Gorman,A. W. ,Doung,M. T. ,Nakamoto,J. (2008). Peer relationship and academic achievement as interacting predictors of depressive symptoms during middle childhood. *Journal of abnormal psychology, 117*,289-299.
- 27.Schouwenburg, H. C. Lay, C. H. Pychyl, T. A. Ferrari, J. R. (2004). Procrastination in academic Settings: general introduction. In: *Counseling the procrastinator in academic settings*, American Psychological Association, Washington, pp. 3-17.
- 28.Lim, V. K. G.(2002). The IT way of loafing on the job: Cyberloafing, neutralizing, and organizational justice, *Journal of Organizational Behavior 23* (2002), pp. 675–694.
- 29.Watson, D. C. (2001). Procrastination and the five-factor model: A facet level analysis. *Personality and Individual Differences, 30*, 149–158.
- 30.McCown, W. , Petzel, T. , & Rupert, P. (1987). An experimental study of some hypothesized behaviors and personality variables of college student procrastinators. *Personality and Individual Differences, 8*, 781–786.
- 31.Schouwenburg, H., & Lay, C. (1995). Trait procrastination and the Big-Five factors of personality. *Personality and Individual Differences, 18*, 481–490.
- 12.Lay, C (1986). At last, my research article on procrastination, *Journal of Research in Personality 20* (1986), pp. 474–495.
- 13.Rothblum, E. D. Solomon, L. J& Murakami, J. (1986). Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators, *Journal of Counseling Psychology 33* (1986), pp. 387–394.
- 14.Muszynski S. Y. and Akamatsu, T. J. (1991). Delay in completion of doctoral dissertations in clinical psychology, *Professional Psychology: Research and Practice 22* (1991), pp. 119–123.
- 15.Solomon L. J. & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates, *Journal of Counseling Psychology 31* (1984), pp. 503–509.
- 16.Arvey, R. D., Rotundo, M. , Johnson, W. , & McGue, M. (draft copy). The determinants of leadership: The role of genetics and personality. Unpublished manuscript, Minneapolis.
- 17.Ferrari, J. R. (1998). Procrastinators and perfect behavior: An exploratory factor analysis of self-presentation, self-awareness, and self handicapping components. *Journal of Research in Personality, 26*, 75. ↗
- 18.Blatt, S. J., & Quinn, P. (1967). Punctual and procrastinating students: A A personal project-analytic and action control perspective, *Personality and Individual Differences 28* pp. 153–167.
- 19.Milgram, N. A. , Batori, G. , & Mowrer, D. (1993). Correlates of academic procrastination. *Journal of school psychology, 31*,478-500.
- 20.Ferrari, J. R. (1991). Self-handicapping by procrastinators: Protecting self esteem, social-esteem, or both? *Journal of Research in Personality, (25)*245-261.
- 21.McCown, W. , Jhonson, J. , & Petzel, T. (1989). Procrastination a principal components analysis. *Journal of personality and individual differences,10*,197-202.
- 22.Saddler, C. D. , & Buley, J. (1999). Predictors of academic procrastination in college students. *Psychological Reports, 84*, 686-688.

- 41.Lavoie J. & Pychyl T. A,(2001). Cyber-slacking and the procrastination superhighway: A web-based survey of online procrastination, attitudes, and emotion, Social Science Computer Review 19 (2001), pp. 431-.
- 42.Greenfield D. N. , and Davis, R. A. (2002). Greenfield and Davis, Lost in cyberspace: The web @ work, Cyber Psychology & Behavior 5 (2002), pp. 347-35.
- 43.یاسمی نژاد پریسا، سیف، علی اکبر و گل محمدیان، محسن. (۱۳۸۸). تاثیر آموزش مهارت‌های زندگی بر کاهش تعلل ورزی و افزایش پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر مقطع دبیرستان اسلام آباد غرب. همایش منطقه‌ای سلامت روان‌شناسی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه.
- 44.تقوی، س. م. ر. (۱۳۸۰). بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه سلامت عمومی (GHQ). مجله روان‌شناسی .۳۸۱-۹۸، ۲۰
- 45.Schwarzer, R. , Schmitz, G. , Diehil, M. (2000). Compensatory health beliefs. Scale development and psychometric properties. Available in www. psycho. megill. a/perpg/ fac/ knaeuper/ cnb. Psychological medicine, 9,139-145.
- 46.علامه، عاطفه(۱۳۸۴). بررسی رابط ساده و چند گانه عزت نفس، اضطراب اجتماعی، کمال گرایی و تعلل با عملکرد تحصیلی و اضطراب امتحان در دانش آموزان دختر سال اول دبیرستانهای اهواز. پایان نامه (کارشناسی ارشد). دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- 47.Goldberg, D. P. & Hiller V. F. (1979). A scale of the general health questionnaire Educational and psychological measurement,51,473-480. Tuckman, B. W. (1991). The developmental and concurrent validity of the procrastination scale.
- 32.Johnson, J. L. , & Bloom, A. M. (1995). An analysis of the contribution of the five factors of personality to variance in academic procrastination. Personality and Individual Differences, 18, 127-133.
- 33.Costa, P. T. , & McCrae, R. R. (1992). Normal personality assessment in clinical practice: The NEO Personality Inventory. Psychological Assessment, 4, 5-13.
- 34.Lay, C. , Kovacs, A. , & Danto, D. (1998). The relation of trait procrastination to the big five factor conscientiousness: An assessment with primary-junior school children based on self-report scales. Personality and Individual Differences, 25, 187-193.
- 35.Lee, D., Kelly, R., K., & Edwards, K., J (2006). A closer look at the relationships among trait procrastination, neuroticism, and conscientiousness. Journal of Personality and Individual Differences 40 (2006): 27-37.
- 36.Ferrari, J. R. , Diaz-Morales, J. F. , O'Callaghan, J. , Diaz, K. , & Argumedo, D. (2007). Frequent behavioral delay tendencies by adults: International prevalence rates of chronic procrastination. Journal of Cross-Cultural Psychology, 38, 458-464.
- 37.Milgram, N. , Batori, G. , & Mowrer, D. (1993). Correlates of academic procrastination. Journal of School Psychology, 31, 487-500.
- 38.Simpson, W. K & Pychyl, T. A. (2009). In search of the arousal procrastinator: Investigating the relation between procrastination, arousal-based personality traits and beliefs about procrastination motivations. Journal of Personality and Individual Differences 47, PP: 906-911.
- 39.Kagan, M; Çakir, O; İlhan, T; Kandemir,M (2010). The explanation of the academic procrastination behavior of university students with perfectionism, obsessive-compulsive and five factor personality traits. Journal of Procedia Social and Behavioral Sciences 2 (2010) 2121-2125.
- 40.Fabio, A. , D(2006). Decisional procrastination correlates: personality traits, self-esteem or perception of cognitive failure? Springer Science & Business Media B. V. 2006. Journal of Int J Educ Vocat Guid (2006) 6:109-122.